Seenaa Warra Duubatti Deebiâ€™anii-1

Description

Kutaalee darban keessatti sababoota Islaama erga qabatanii booda duubatti akka deebiâ€™an nama taasisan ilaalle turre. Amma immoo kanumaan wal-qabatee seenaalee muraasa ni ilaalla.

Nama Jihaada Keessatti Qorame

Dargaggeessa tokkotu ture. Kitaaba Rabbii sirritti qomatti kan qabate (haffaze) ture. Waaâ€™ee jihaadaa fi wanta Rabbiin warra shahiida taâ€™aniif qopheesse ni dhagaye. Nafseen isaa sadarkaa guddaa fi kabajaa warra shahiidaa kanaaf kennamu ni dharraate. Kanaafu, wanta addaa kana argachuuf ni murteesse. Gara Bosniyaa ni deeme. Akkuma achi gaheen akka isaaniin wal-qunnamu hiriyyoota isaatiin waadaa walii seenan. Garuu inni osoo isaanin wal hin qunnamin ni ture. Hiriyyoonni isaas oduun isaa waan addaan citeef ni sodaatan. Isa soquuf (barbaaduuf) ni deeman. Ergasii mana alkoolin (khamriin) itti gurguramu tokko keessatti isa argan.

Ammas mujaahinni tokko akkana jechuun natti hime: hiriyyaan waliin deemnu tokko shamarri takka bifa ishiitiin isa gowwoomsite, fooli urgaaâ€™a ishiitiin isa ofitti harkiste. Otobusi keessa turre. Yommuu naannoo tokko geenye, hiriyyaan keenya kuni fi shamarri tuni nu jalaa dhokatan.

Asumaan, dargaggoota nan gorsa: akka sheyxaanaaf adamoo hin taane gara jihaada deemuun dura dhugaa jihaadaa fi fitnaa isa keessa jiru beeku qabu. Akka sheyxaanaaf adamoo hin taane:

A. Hiriyyoota gaarii taâ€™an waliin malee gara jihaada akka hin deemne. Sababni isaas, namni adda deemu haala salphaan adaffama.
B. Beekumsa shariâ€™aa sirritti haa baratan
C. Hanga dandaâ€™aniin iddoo fitnaa irraa haa fagaatan.
D. Niyyaa isaanii keessatti ikhlaasa haa qabatan, Gooftaa isaanii waliin dhugaa haa taâ€™an.

Abiidullah Ibn Jahsh

Ibn Saâ€™d kitaaba isaa â€˜Ax-Xabaqaatâ€™ jedhu keessatti akkana jechuun oduu Abiidullah Ibn Jahsh dubbate: Muhammd ibn Umar nutti beeksise, Ismaaâ€™il ibn Amr ibn Saâ€™iid ibn Aas irraa Abdullah ibn Amr ibn Zuheyr nutti hime: Umm habiibaan akkana jette: Abjuudhaan Abiidullah ibn Jahsh suuraa hundarra fokkuu taâ€™e irratti isa arge. Ergasii rifadhe akkana jedhe: â€œRabbiin kakadhe haalli isaa jijjirame.â€• Abiidullah akkuma bariisifateen akkana jechuu jalqabe: Yaa umm Habiibah ani amantii keessa ilaale, nasaaraa caalaa amanti gaarii hin argine. Amanti nasaaraa kana hordofaa ture. Ergasii amanti Muhammad keessa nan seene. San booda gara nasaaraatti deebiâ€™e.â€™ Anis nan jedhe:

Rabbiin kakadhe, kheeyrin homaatu siif hin jiru. Abjuu waaâ€™ee isaa ilaalchisee arge isatti hime. Garuu inni xiyeeffannoo itti hin kennine. Hanga duâ€™uutti khamrii (alkooli) irratti gonbifame.â€•

Ibn Kasiir akkana jechuun itti dabale: Abiidullah Muslimoota tuffataa ture. Akkana isaaniin jechaani ture: nuti argine, isin immoo ni dhamaatan.

Rabbiin kakadhe! Namni tokko seenaa kanaan ni gadda. Namni akkanaa Islaama irraa duubatti ni deebiâ€™a jedhe eenyullee hin eegne. Inumaa wanti adda isa taasisu: namtichi kuni karaa Rabbii keessatti wanta dandaâ€™u dandaâ€™e, yeroo warri iimaanaa xiqqaa taâ€™an keessatti amanee jira, azaa Qureeshota irraa isarra gahuurratti obse, maatii fi qabeenya isaa dhiisee amanti isaatiin baqachuuf gara Habashaa godaane. Inumaa dachii itti godaanetti duâ€™e. Dhugumatti, oduu salphinnaa kana booda namni tokko â€˜Amanti irratti gadi dhaabbadha, nan turaâ€™ jedhee nafsee ofiitiif wabii hin taâ€™uâ€¦ Muslimni amanti isaa irratti of eeggannoo gochuu qaba. Wanta namtichi kuni itti kufetti innis akka itti hin kufneef aâ€™oo isaatiin ciniinee qabachuu qaba (amanti isaa sirratti qabachuu qaba). Ani yommuu Muslimni dhugaa oduu kana dhagayuu, akka dhamaâ€™uu fi kufuu irraa sodaachuun harka isaa qalbii isaa irra akka godhu mirkaneeffannaa jala muraa irra jira.

Namni tokko akkana jechuu dandaâ€™a: namtichi kuni maaliif munaafiqa hin taanee?â€™ Deebiin kanaa: Nifaaqni Madiinaatti malee hin mulâ€™anne. Madiinaatti Islaamni ifatti bahe. Makkaan keessatti immoo fuggisoo kanaati. Muslimoonni baayâ€™een fitnaa sodaachuun Islaama fi iimaana isaanii ni dhoksuu turan.

Yaa Rabb! Gabroota kee dadhabdoota taâ€™an kanniiniif rahmata godhi:

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم
مُّسۡلِمُونَ ١٠٢

â€œ**Yaa warra amantan! Sodaa dhugaa Rabbiin sodaadhaa. Muslimoota taatanii malee hin duâ€™inaa**.â€• Suuratu Aali-Imraan 3:102

Daldalli Sababa

Dargaggeessi tokko warra amanti qabatanii fi jabeessaniif fakkeenya ture. Jumâ€™aa fi jamaâ€™aa ni eegaa ture. Abbaa isaa hanqisaa taâ€™ee fi obboleeyyan isaa dhiistota taâ€™anitti ni qabsaaâ€™e. Tooftaa daâ€™awaa hundatti fayyadamuun isaan waliin carraaqe. Yommuu gorsi isaa faayda buusu dhiisu, amanti isaatiin baqachuun mana tokko keessa ni qubate, baâ€™aa qabeenya isaa ni baadhate. Fakkeenya itti hidhatan ni taâ€™e.

Gaafa tokko firri isaa tokko dhaabbata tokko akka waliin banan isaaf dhiyeesse. Innis kana irratti isaan wali gale. Hanga dhimmi isaa marsaa tokko irraa gara marsaa biraatti darbuutti haala isaa irratti itti fufe.

Ergasii kaafirota faayda wayii waliin qabaniin wal barachuu jalqabe. Dhimmoota shariâ€™aa garii irraa ija gadi qabate. Hanga iimaanni isaa yaratuu fi yaqiinni isaa dadhabutti akka nama qaroomee kan hojii isaa amantiin wal hin qabsiisne taâ€™ee isaan waliin mulâ€™ate. Areeda isaa baayâ€™ee ni haade, uffata isaa ni dheeresse. Hanga Islaama irraa maqaa malee homaa kan hin baadhanne gahuutti itti fufe. Yeroo fedhetti rakaâ€™aa muraasa salaata.

Guduunfaa
*Dhugumatti, Islaama irratti gadi dhaabbachuun ijjannoo fi jabeenya guddaadha. Seenaalee armaan olii keessatti wantoonni Islaama irraa duubatti deebiâ€™uuf sababa taâ€™an gurguddaan afuri:
1ffaaâ€“ Alkoolii (khamrii), **2ffaa**-Dubartii, **3ffaa**-Shubhaat **4ffaa-** Qabeenya
*Namtichi jalqabaa jihaadaf bahee achumaan alkoolitti kufe. Kan biraas jihaadaaf bahee dubartiin qoramee achumaan bade. Ganama wanta gaariif bahanii galgala badiitti kufan.
Kan sadaffaa immoo shubhaata. Shubhaata jechuun shakkii, dhugaa fi sobni walitti makamuudha. Abiidullah nama qabeenya ofii dhiisee godaanee fi amanti isaatiif wareega guddaa kafaleedha. Namni akkana Islaama irraa duubatti ni deebiâ€™a jedhame hin yaaddamu. Garuu shubhaanni qalbii isaa keessa buute, amanti isaa jalaa balleessite. Dhugumatti, kuni wanta rifachiisa nama hollachiisudha. Kanaafu, yeroo hundaa â€œYaa muqallibal-quluub sabbit qalbii alaa diinika (Yaa Kan qalbii gaggaragalchu hoo! Qalbii tiyya amantii Kee irratti gadi dhaabi)â€• haa jennu. Akkasumas:

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ
الْوَهَّابُ ﴿٨﴾

â€œ**Gooftaa keenya erga nu qajeelchitee booda qalbii teenya dhugaa irraa hin jallisin. Si biraas rahmata nuuf kenni.Dhugumatti Ati akkaan Kennaadha**.â€• Suuratu Aali-Imraan 3:8

Date Created
October 27, 2021
Author
admin